

Radošo darbu dubultkonkursa “Latgales dārzu un pļavu stāsti” NOLIKUMS

1. IZGLĪTOJOŠI INFORMATĪVAIS IEVADMATERIĀLS

Radošo darbu dubultkonkurss apvieno vizuālo mākslu un literāro jaunradi, aicinot dalībniekus iedvesmoties no Latgales dabas, augu daudzveidības un kultūras mantojuma. Konkurss balstās mākslinieka Jura Gaigala botāniskajās ilustrācijās un latviešu rakstnieču Rozālijas Tabines un Annas Sakses literārajā devumā, rosinot radoši atklāt dabas tēlus gan zīmējumos, gan stāstos. Dubultkonkursa formāts veicina dabas izzināšanu, radošo domāšanu un piederības sajūtu Latgales kultūrtelpai. (Informācija par mākslinieku un rakstniecēm – 1.pielikumā.)

Vizuālās mākslas konkursā aicinām iepazīt un mēģināt izveidot savas botāniskās ilustrācijas, iedvesmojoties no mākslinieka Jura Gaigala paraugiem. 2026. gadā pieminam mākslinieka 95. jubileju.

Literāro darbu konkursā aicinām iepazīt latgaliešu rakstnieces Naaizmērstules pasakas par ziediem no grāmatas “Dīva dōrza pučēites” (1943) un iedvesmoties no Annas Sakses grāmatas “Pasakām par ziediem” (1966), kura 2026. gadā svin sava pirmizdevuma 60. gadadienu.

Botāniskā ilustrācija ir precīzs augu un augu pazīmju attēlojums (atšķirībā no vienkāršas ziedu gleznošanas, kur galvenais – kompozīcija un krāsas). Īpaši uzskatāmi J.Gaigala mākslā tas izpaužas augu un ziedu detaļās, kur mākslinieks iespējami precīzāk attēlo katram ziedam un augam piemītošo faktūru, formu un krāsu. Šīs ilustrācijas sākotnēji iezīmētas ar grafitu zīmuli, vēlāk iekrāsotas ar akvareļkrāsām. Šāda rūpīga augu attēlošanas prasme liecina, ka mākslinieks ir strādājis ar “dzīvu” materiālu, proti – izmantojis īstus augus, kurus pētījis. Tomēr iespējams veidot botāniskās ilustrācijas arī izmantojot augu un ziedu fotogrāfijas, īpaši makro fotogrāfijas, kā arī herbāriju. Botāniskajās ilustrācijās iespējams attēlot visu augu (arī ar saknēm, līdzīgi kā herbārijā) vai atsevišķas raksturīgākās konkrēta auga vai zieda daļas vai lapas. Botānisko ilustrāciju izpildīšanas tehnikas var būt ļoti dažādas. Sākot no smalkiem zīmējumiem ar parasto zīmuli (vai krāsainajiem zīmuļiem), pildspalvām, rapidogrāfiem, flomāsteriem, tušas zīmējumiem, līdz pat smalkiem, delikātiem gleznojumiem izmantojot akvareļu krāsas. Iespējams izmantot arī guaša krāsas, akrila krāsas, eļļas krāsu glezniecību.

(Skaidrojumu sagatavoja māksliniece grafiķe Jana Indričāne.

Attēls – Jura Gaigala botāniskā ilustrācija no Latgales Kultūrvēstures muzeja krājuma.)

2. VISPĀRĪGIE JAUTĀJUMI

2.1. Dubultkonkursa mērķis.

Stiprināt latviešu literāro un latgaliešu rakstu valodu, piederības sajūtu Latvijai un katram savai dzimtajai vietai, kā arī rosināt bērnu, jauniešu un pieaugušo interesi par:

- 2.1.1. latviešu literatūras klasiku;
- 2.2.2. botāniskajām ilustrācijām kā mākslas veidu;
- 2.2.3. Latgales dārzu un pļavu augiem.

2.2. Dubultkonkursa uzdevumi

- 1.1. Popularizēt ar Rēzeknes novada Maltas pagastu saistītā mākslinieka Jura Gaigala radošo devumu - botāniskās ilustrācijas un iepazīt to mākslinieciskās izveides principus;
- 1.2. izveidot jaunrades stāstu un pasaku apkopojumu par augiem, kurus ilustrējis Juris Gaigals.
- 1.3. saturiski bagātināt "Latgales kongresa dienas" svinības (aprīlī) Maltā, izveidojot izstādi ar Latgales floras zīmējumiem un stāstiem;
- 1.4. Radošā veidā (zīmējumos, stāstos un pasakās) atklāt izpratni par Latgales dārzu un pļavu augu skaistumu.

2.3. Dubultkonkursa tēma – "Latgales dārzu un pļavu stāsti".

Zīmējumos un jaunrades darbos var iekļaut jebkuru no Latgales dārzos un pļavās sastopamajiem ziediem un augiem, obligāti norādot tā nosaukumu.

Akcenti tiek likti uz puķēm un augiem, kurus ilustrējis mākslinieks Juris Gaigals: **asinszāle, atraitnīte** (vijolīte), **ābolīņš** (sarkanais un baltais), **ābelziedi, ālante** (helēnija), **cigoriņš, dzejnieku narcise** (baltā, smaržīgā), **floksis, gaiļbiksīte, gandrene** (pļavas), **gundega** (pļavas), **kartupeļa zieds, kliņģerīte, krese, krokuss, lini, magone** (zīda, plāna), **maiļpuķīte, margrietiņa, matiola, mālļēpe, mežrozīte, ozolīte, plaukšķene, puķuzirnītis** (un zirņi), **pulkstenīte, pūpoli, raudene, roze** (sarkana), **rudzupuķe, silpurene, tīģerlilija, vizbulīte, zilā kurpīte, zilais vītenis, zilie zvaniņi** (pļavas), kā arī: **apiņi, avenes, bumbieri, graudaugi, jāņogas, ozollapas un ozolzīles, pīlādži, zemenes** (meža un dārza).

2.4. Dubultkonkursa dalībnieki (literārajā un vizuālajā daļā precizēti atsevišķi):

- 2.4.1. Latgales vispārizglītojošo skolu skolēni (no 4. līdz 12. klasei) un skolotāji,
- 2.4.2. Individuālie dalībnieki (bez vecuma ierobežojuma, Latgalē dzīvo pašlaik vai reiz dzīvojuši, ciemojušies).
- 2.4.3. Konkursā nedrīkst piedalīties konkursa žūrijas locekļu bērni.

2.5. Organizators – Maltas Bērnu un jauniešu centrs.

2.6. Norises laiks – no 2026. gada 31.janvāra līdz 2026. gada 31. martam (pasta zīmogs 31. marts).

3. LITERĀRO DARBU KONKURSS

Konkursa dalībniekiem jārada savi Latgales dārzos sastopamo ziedu un augu stāsti - literārās pasakas vai atmiņu tēlojuma formā. Iedvesmai var iepazīties ar Naaizmērstules grāmatas fragmentiem (2. pielikumā) un tuvējā bibliotēkā izņemt Annas Sakses grāmatu "Pasakas par ziediem" (tās piedāvājam lasīt arī letonika.lv, dažas pasakas var noklausīties, skenējot šo kvadrāt kodu).

Literārās pasakas galvenās pazīmes: tai ir autors un individuāls stils, konkrēti tēli un pārdomāts sižets, personifikācijas (runājoši dzīvnieki, priekšmeti, augi), fantāzijas, brīnumu elementi, maģiski notikumi, ir kāda dziļa doma, atziņa vai secinājums.

Atmiņu tēlojuma galvenās pazīmes: autora atmiņas un pieredze, emocionāla noskaņa un subjektīvs vēstījums, dabas vai notikumu apraksti, iespējama brīva un asociatīva kompozīcija, atklājas saikne ar konkrētu vietu, laiku vai cilvēkiem, arī kāda personīga atziņa.

3.1. Dalībnieki: 4.–12. klašu skolēni un pieaugušie (skolotāji un citi individuālie dalībnieki).

3.2. Darba formas - pasaka vai atmiņu tēlojums (iekļaujot to darba nosaukumā). Darbu var rakstīt gan latviešu literārajā, gan latgaliešu rakstu valodā.

3.3. Darba tehniskie nosacījumi.

3.3.1. Darbi jāiesniedz datorsalikumā (12 punktu burti, Times New Roman, atstarpe *Single*).

Apjoms:

4.–9. klase viena A4 formāta lapa;

10.–12. klašu skolēniem – divas A4 formāta lapas,

pieaugušajiem – ne mazāk kā divas A4 formāta lapas;

3.3.2. Īpaši tiks novērtēti skolēnu darbi, kas tiks iesniegti kārtīgā rokrakstā (apjoms 2 (divas) A4 lapas, darbs var tikt rotāts ar tekstu papildinošiem zīmējumiem). Arī pieaugušajiem pieļaujams darbu iesniegt rokrakstā (apjoms nav ierobežots). Rokrakstiem jābūt salasāmiem.

3.4. Darba vizītkarte. Teksta beigās jāpievieno ziņas par autoru: vārds, uzvārds, dzimšanas gads; mācību iestāde, konsultanta (skolotāja vai vecāku, kuri palīdzēja darba tapšanā) vārds un uzvārds, e-pasta adrese; pieaugušo grupā – vārds, uzvārds, dzimšanas gads, darba autora e-pasta adrese un kontakttālrunis.

3.5. Darbu iesniegšana. Darbs jāiesniedz līdz 2026. gada 31. martam ar norādi „Literāro darbu konkursam”: 1) elektroniski (sūtot uz e-pasta adresi maltas.zinas@inbox.lv) vai 2) papīra formātā (ja rakstīts rokrakstā) pa pastu, personīgi Maltas Bērnu un jauniešu centrā (Maltā, Parka ielā 20) vai sazinoties pa tālr. 29263367.

4. VIZUĀLĀS MĀKSLAS DARBU KONKURSS

Dalībnieks iedvesmojas no Jura Gaigala botānisko ilustrāciju paraugiem (skat. 3. pielikumu) un citos izdevumos un internetā pieejamiem botānisko ilustrāciju paraugiem.

4.1. Dalībnieki: 4.–12. klases skolēni un pieaugušie (skolotāji, mākslinieki u.c.).

4.2. Izmantojamas dažādas tehnikas.

4.3. Darbu formāts – A4 vai A3 papīrs. Konkursam tiks pieņemti tikai oriģināldarbi.

4.4. Vizītkarte jānoformē datordrukā vai drukātiem burtiem salasāmā rokrakstā.

Darba priekšpusē labajā stūrī jābūt piespraustai šādai vizītkartei:

"Latgales dārzu un pļavu stāsti"

Vārds Uzvārds, klase

skolas nosaukums

Skolotāja Vārds Uzvārds

Darbam otrā pusē jāuzraksta ziņas par autoru: vārds, uzvārds, mācību iestāde, klase; konsultanta (skolotāja vai vecāku, kuri palīdzēja darba tapšanā) vārds un uzvārds, e-pasta adrese, kontakttālrunis.

4.5. Lapā noteikti jābūt minētam zīmēšanai izvēlētajai zieda vai auga nosaukumam (lieliem burtiem) un īsam tā izvēles pamatojumam (tas tiks ņemts vērā vērtēšanā).

4.6. Darbu iesniegšana. Darbi jāiesniedz vai jāiesūta līdz 2026. gada 31. martam (pasta zīmogs) Maltas Bērnu un jauniešu centram, sūtot uz adresi: Parka iela 20, Malta, Rēzeknes novads, LV 4630. (Darbus iespējams iesniegt arī ar organizatoriem tiekoties Rēzeknē, iepriekš vienojoties pa kontakttālruniem). Ja darbu iesniedz izglītības iestāde, tad kopā ar darbiem iesniedz dalībnieku pieteikumu (saskaņā ar 4.pielikumu), kas jāpievieno darbu kopumam un arī jānosūta elektroniski uz norādīto e-pasta adresi kristine.sovane@rezeknesnovads.lv līdz 2026. gada 31.martam.

5. VĒRTĒŠANA UN APBALVOŠANA

5.1. Darbus vērtēs speciāli izveidotas divas žūrijas komisijas (atsevišķi literārajā un vizuālajā jomā).

Žūrija patur tiesības:

- 1) nevērtēt konkursa darbu, kas neatbilst konkursa uzdevumam vai nosacījumiem;
- 2) piešķirt vairākas pirmās, otrās vai trešās vietas vai nepiešķirt kādu no tām;
- 3) piešķirt specbalvas par īpašu sniegumu.

5.2. Konkursa organizētāji nodrošina autoru anonimitāti konkursa darbu izvērtēšanas procesā.

5.3. Vērtēšanas kritēriji:

Literārie darbi tiks vērtēti četrās grupās:

4.–6. klašu grupa; 7.–9. klašu grupa; 10.–12. klašu grupa; pieaugušo grupa.

Vērtēšanas kritēriji:

pasakā – atbilstība literārās pasakas kritērijiem, tēlainība, sižeta oriģinalitāte;

atmiņu tēlojumā – tēmas izvērsums, detalizētība, tēlainība.

Vērtējot darbus, tiks izmantotas speciālas MI atpazīšanas un plaģiāta pārbaudes programmas.

Vizuālie darbi tiks vērtēti četrās grupās:

4.–6. klašu grupa; 7.–9. klašu grupa; 10.–12. klašu grupa; pieaugušo grupa.

Vērtēšanas kritēriji: atbilstība tematam, izpildījuma kvalitāte, detalizētība, kā arī izvēlēta zieda vai auga pamatojums (tēlainība, izvēli sekmējušie fakti, asociācijas).

5.4. Konkursa rezultāti tiks paziņoti 20. aprīlī Maltas pagasta mājaslapā www.malta.lv un Maltas BJC lapā vietnē “Facebook” (<https://www.facebook.com/MaltasBJC>).

Ar labāko darbu autoriem konkursa organizatori sazināsies personīgi. Labāko darbu autori tiks aicināti piedalīties apbalvošanas pasākumā Rēzeknes novada Maltā.

Pasākuma laikā dalībnieki var tikt fotografēti vai filmēti, fotogrāfijas un audiovizuālais materiāls var tikt publiskots nekomerciālām vajadzībām.

5.5. Balvas. Pirmo triju vietu ieguvēji abos konkursos un visās minētajās vecuma grupās saņems atbalstītāju un lieldraugu balvas, tāpat tiks pasniegtas veicināšanas un simpātiju balvas.

Atbalstītāji – Latgales uzņēmēji un saimniecības, kuru produkcija saistīta ar ziediem un augiem: z/s “Kurmīši” (Krāslavas novads), SIA “Ludzas rozes”, dārzniece Zinaīda Adamoviča (Preiļi), z/s “Juri” (Rušonas pagasts), bioloģiskā z/s “Vilkači” (Stabulnieku pagasts), SIA “Safira L” (Kaunata), SIA “Creative S” un aģentūra “Svētku bode” (Ozolaine), SIA “Saulainie dārzi” (Vērēmi).

Speciālbaldas pasniegs: Dace Gaigala (J.Gaigala meita, Francija), Guntars Račs (dzejnieks, dziesmu autors, mūziķis), Andrejs Svilāns (Latvijas Nacionālais Botāniskais dārzs), svaigās kosmētikas zīmols “Dzīvie”, SIA “Rasa Botanicals”.

Konkursa lieldraugi: Dabas aizsardzības pārvalde, Rēzeknes novada pašvaldība, Maltas apvienības pārvalde, Maltas vēstures muzejs, Latgales Kultūrvēstures muzejs, latgalīšu kultūrys kusteiba “Volūda”, Rēzeknes Latgaliešu kultūras biedrība, RTU Rēzeknes akadēmija.

Pārsteiguma balvas dalībniekiem, kuriem vārdā vai uzvārdā ir kāds puķes vai auga nosaukums (tā variācija, atvasinājums utt., piemēram, Liliāna, Margarita, Violeta, Rozenfelds u.c.).

6. CITI NOTEIKUMI

6.1. Viens dalībnieks var iesniegt ne vairāk kā 3 (trīs) darbus katrā no konkursiem - gan literāro darbu, gan vizuālās mākslas konkursā.

6.2. Konkursam iesniegtie darbi netiek atgriezti atpakaļ to autoriem.

6.3. Konkursa organizatori ir tiesīgi darbus izmantot savām vajadzībām bez atlīdzības darbu autoriem.

6.4. Iesūtot darbu konkursam, skolotājs/-a apliecina, ka ar audzēkņa vecākiem/likumiskajiem pārstāvjiem ir saskaņots, ka tiks veikta audzēkņa personas datu apstrāde un ka audzēkņu personas dati (vārds, uzvārds, skola, klase) un konkursa noslēguma pasākuma fotogrāfijas, kurās redzams audzēknis, var tikt publicētas tīmekļa vietnēs, drukātajos izdevumos, TV ierakstos u.tml. Ja nevēlaties, lai šī informācija tiek publiskota, lūdzu informējiet par to konkursa organizatorus.

KONTAKTINFORMĀCIJA

Maltas Bērnu un jauniešu centrs, Parka iela 20, Malta, Maltas pagasts, Rēzeknes novads;

Tālruni uzziņām: 29263367 (Skaidrīte, literārie darbi), 26650639 (Kristīne, vizuālie darbi)

E-pasta adreses:

maltas.zinas@inbox.lv (literārajiem darbiem)

kristine.sovane@rezeknesnovads.lv (uzziņām par vizuālajiem darbiem)

***Ceram uz atsaucību, lai radoši piepildītu ziemas pēdējo un pavasara pirmo mēnesi!
Latgale 21. gadsimtā ir pelnījusi arī savas pasakas par ziediem! JŪS būsi to radītāji!***

Gleznotājs, tautasdziesmu ilustrators Juris Gaigals (05.04.1931.–18.08.2018.) dzimis Rēzeknes novada Ružinas pagasta Kovaļovkā. Viņa gleznās un ilustrācijās redzamas gan Latgales, gan Latvijas ainavas un klusās dabas. Latgales Kultūrvēstures muzejs viņa ilustrācijas izmantojis Pirmā Latgales kongresa simtgades izstādes “Pāri sliekšnim” izglītojošas daļas veidošanai. Savukārt Maltas vēstures muzeja lepnums ir viņa uz papīra krāsās uzliktās atmiņas par “Borovys tiergu”. 2022. gadā tika izdota grāmata “Jura Gaigala varavīksne” (viņa dzīvesstāsts un tautasdziesmu ilustrāciju paraugi). 2021. gadā tika rīkots konkurss, popularizējot viņa tautasdziesmu ilustrācijas. Šīgada konkursa mērķis ir parādīt vēl vienu mākslinieka darbības šķautni – botāniskās ilustrācijas.

“Bārni ir Dīva dōrza pučēites” (Rozalija Tabine)

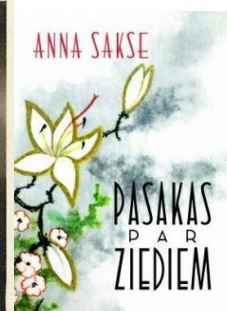
Rakstniece Rozalija Tabine (20.10.1890.–17.03.1965.) dzimusi Bērzgales pagasta Veckubulovā. Pseudonīmi: Naaizmērstule, Živilbia, Žogota. Pedagoģe un rakstniece. Strādājot par skolotāju Latgalē, jutusi bērniem piemērotas lasāmvielas trūkumu, tāpēc pati sākusi sacerēt stāstus, tēlojumus un literāras pasakas. Tulkojusi un lokalizējusi arī literatūras klasiķu darbus Latgales skolu vajadzībām. Latviešu literatūrā pirmā (jau 20. gs. 40.gados) sāka rakstīt pasakas par ziediem. Viņas prozas grāmatas “Lauku zīdi” (1934, 480 lpp.) un “Dīva dōrza pučēites: stōsti un teikas bērniem” (1943, izdota Daugavpilī, Vladislava Lōča izdevniecībā) ir sirsnīgs vēstījums par dabas un cilvēka vienotību. Stāstu vidū ir arī vairākas literāras pasakas par dabu un dzīvniekiem (“Dzagiuze”, “Bārzs”, “Ceiruleiši”, “Mežs” u.c.) un par ziediem (“Snīgpučēite”, “Krejmene”, “Breinumi Meža azarā” (bārenītes tikumi saplaukst zili dzeltenos ziedos), ar mazliet citu tematisko virzību – “Aglyunas zīdeņš”, “Varakļōnu snīgpučēite” u.c. Citas viņas grāmatas: „Par bērnu audzinašonu” (1920), „Uz Kaļvarijas kolna”, „Saules spais”, „Tautas porsokas” (1922), “Zvaigzneites” (1923), “Kristus un bērni”, „Nazaretas gaļdnīks”, “Dvēseles pordzeivojumi”.

“Varbūt man bija jāklūst par dārznieci?” (Anna Sakse)

Rakstniece Anna Sakse (16.01.1905.–02.03.1981), prec. Abzalone; pseudonīmi – Austra Sēja, Smīns, Trīne Grēciņa, Zane Mežadūja) dzimusi 1905. gada 16. janvārī Lejasciema Lauzās. Pirmā publikācija – dzejolis “Dieva sapnis” 1925. gadā. Sarakstījusi daudzas stāstu un pasaku grāmatas bērniem: “Trīs šķūnīši” (1944), “Čitas burtnīca” (1958) u.c. Daiļrades pēdējā posmā rakstījusi literāras pasakas, kas apkopotas krājumos “Kalējdēls Kaspars” (1964), “Pasakas par ziediem” (1966).

Pasaku rakstīšanu aizsācis kāds reāls un mistisks notikums. A. Sakse Jāņu priekšvakarā braukusi apciemot vecākus, taču uz staciju neviens nav atnācis pretī. Tā kā bijis vēls, rakstniece izdomājusi iet īsāko ceļu, taču tas nebija labi pazīstams un veda caur mežu. Rakstniece apmaldījusies. Nezinot, uz kuru pusi iet, apstājusies un sajutusi, ka no meža noriņās plūdis salds un apreibinošs aromāts, tas nācis no maigiem bāliem ziediņiem – naktsvijolēm. Vecāku mājās viņa nonākusi tikai nākamās dienas vakarā, taču viņai bijusi sajūta, ka pasakainie meža gari viņu novirza no ceļa. Šis atgadījums rakstnieces atmiņā iespiedies tik dziļi, ka tam par godu tapusi viņas pirmā pasaka “Naktsvijole”.

A.Sakses grāmatai ierosmi devuši Kārļa Sūniņa akvareļi, savukārt radīt Latgales dārzu un pļavu stāstus lai šajā dubultkonkursā iedvesmo latgalieša Jura Gaigala botāniskie zīmējumi!

Naaizmērstules pasakas par ziediem
(no 1943. gada izdevuma)

S n ģ p u č e i t e

Reizi sovvalēigais saules spaitenš, kai mozais narōtneits, nūsalaidis zemē, sōka laksteit pa kūku zorim, strautu molom, kailajim kryumim.

Strautenam jys nūrōve lada vōku un uzsauce: «Dizgon tev gulēt!»

Ticis valā nu smogō vōka, strautenš čalōdams vēlēs uz prišku un sauce: «Pavasars klōtu, pavasars klōtu!»

Saules spaitenš, pavadejis strautēnu, ilēce kailūs lozdu kryumā, kur zam snīga sagas boltō snigpučēite gulēja. Tū spūdrais narōtneits mīli nūbočōja un austenā tai klusu ičukstēja: «Snigpučēit, pasamūst, jau pavasars klōtu!»

Snigpučēite paberze aizgulātōs actēnas, apsavēre vysapkōrt un isasauce: «Snīgi jau kyust un sauleite sylda. Cik skai-sti!» Plotom actēnom snigpučēite verās apkōrt un redz, ka cytas mōseņas vēl gul. Vinai jai garlaiceigi palyka. Jei izstīpe boltōs rūceņas, sakustynōja sovus zvōrguleišus un leidza ar tim sauce: «Mūstitēs, mōseņas, mūstitēs, jau pava-sars klōtu.»

Snigpučēites paplēte actēnas un jautōja mūdynōtōjai: «Vai jau laiks? Vai solti vēji vēl atpakaļ nanōks, vai snīga kolnus jī mums uz galveņom nabērs?»

«Nā, nā!» nu tōlīnes sauce jom narōtnis spaitenš. «Muna māmeņa zemi jau sylda, visim jei mīlus sveicīņus syta.» Jo tai, tad skrīsim, mūdynōsim cytus rodus,» sauce boltōs snigpučēites. Jōs tecēja pa visim kryumim, mežim, meža molom, zvaneja un sauce, cikom vīn vysas pučēites pīcēle nu garō zīmas mīga. Jōs tai steidzēs, tai zvaneja un sauce, ka beigōs

jom pītryuka spāka. Pīkusušas jōs nūlice boltōs galveņas, salyka rūceņas un klusu vīna ūtrai austenā čukstēja:

«Atsaguļsim, atsapyussim. Narōtneits spaitenš pi cytom pučem ņyu kavejās. Myusu dusas jys vairs natraucēs.»

Un snigpučēites otkon aizmyga.

Krejmene

Reizi dzeivēja moza ganeite. Jei beja bōrineite. Nivīns par jū nasaryupeja, nivīns jōs nažālēja. Meitine maizi sev peļēja pi svešim ļaudim lūpus ganeidama. Gonu dīnas jei sev eisynēja dzīsmes dzīdodama, vainagus peidama vai kū adeidama. Ar skaistim puču vainagim jei puškēja Dīva Mōtes bīldi, kas beja pi krysta ceļa molā.

Vīnā pavasarī meitine pōrgēja pi cyta saiminīka. Tur ceļa molā krysta nabeja, bet natōli nu meža, klusā vītenā stōvēja vaca, nūsaškībuse kapleica. Ļauds tur lyugtūs vairs

nagēja, beidōs, ka grīsti jim uz golvas nasabruktu. Jaukt kapleicas ari najauce. Tai jei stōvēja tur vīna, aplaista. I celenš uz jū aizauga ar zōli. Kapleicā pi sīnas korējōs Dīva Mōtes bīlde. Tei beja nūputējuse, zērnyukļa teiklim apauguse.

Kad mozō ganeite pyrmū reizi tur īgēja, jai palyka lūti bēdeigi. Jei aizraudēja. Bet vai raudōšona kū leidzēs? Lūpus dīnvyda dusā sadzynuse, meitine skritin vīn aiskrēja uz vīntulū kapleicu. Ar smolkim, meikstom lopom apaugušim bārza zarenim jei nūteireja Dīva Mōtes bīldi. Cik tei beja skaista!

Meitinei lykōs, ka tur nav bīlde, bet dzeiva Dīva Mōte nu bīldes jai smaida, pi sevis jū sauc.

«Māmeņ, es tyuleņ!» uzsauce meitine un skrēja mežā pēc pučem. Kas tys? Vai puču nav? Meitine skrīn, verās, nikur nivīnas pučaites naredz. Kū dareit, nu kō Māmeņai vainagu nūpeit? Pōrskrējuse prōvu meža gobolu un nivīnas pučes naatroduse, meitine atsasāda uz calma un aizraudēja.

Pēški jai lykōs, ka nazkas nōk. Nūslaucejuse osoras, jei pasavēre uz prišku. Te pat jei redzēja skaistu, boltu Jaunovu. Tei, glaudeidama bōrines golvu, teice: «Naraudi, bērneņ, Marija tev paleidzēs.»

Meitine nazkū gribēja saceit, bet skaistō Jaunova, kai bolts spūdrumeņš, nazkur pazuda. «Kas Jei beja, kur palyka?» dūmēja meitine un vēreigi skatejōs apkōrt. Tai skaiteidamōs te pat pi calma jei īraudzeja daudz skaistu, boltu pučeišu.

Kai izbūrtas, nu zemes slējōs uz augšu zaļas, garas lapeņas, bet tūs vydā tīvs bōlgani zaļš kōtenš. Vērsejā kōteņa golā, kai mozi zvōrguleiši, cyts pēc cyta korējōs bolti zīdeni. Cik tī beja smaržeigi! Meitine lūti nūsapricēja. Žigli, žigli jei saplyuce boltūs pučeišu sauju, sapyna vainagā un steigtiņ steidzēs uz vacū kapleiceņu Dīva Mōtes bīldi puškōt. Jai pat ni prōtā nainōce, nu kurīnes tōs pučes ap calmu tik pēški rodōs. Jei dūmēja, ka vīnkōrši tūs nabeja īraudzejuse. Klusu, zam sekreta, es jums teikšu, kai tōs pučaites rodōs.

Kad bōrineite raudēja, ka mežā navar puču atrast, sorgengels jōs asareņas pōrmeja par skaistim, smaržeigim zīdenim un kai zvōrguleišus tūs sakōre zalgonā kōteņā, lai meitine radzātu. Nu tō laikā kotru godu maja mēnesī meža parkrēsli zīd boltas smaržeigas pučaites. Tōs mes saucam par krejmenem vai maja pučaitem.

Jura Gaigala botānisko ilustrāciju paraugi

Radošo darbu konkursa “Latgales dārzu un pļavu stāsti” vizuālo darbu pieteikums.

Skola:

Nr. p.k.	Darba autora vārds, uzvārds	klase	Darba nosaukums	Pedagoga vārds, uzvārds

Atbildīgā kontaktpersona (vārds, uzvārds)

Tālrunis:

e-pasta adrese: